

FRANS WALKATE ARCHIEF

HOOGTEPUNTEN UIT DE COLLECTIE

KAMPERUIEN - TELEFOON
„Heur, ... de steur!“

SNS Historisch Centrum

FRANS WALKATE ARCHIEF

HOOGTEPUNTEN UIT DE COLLECTIE

Nutsspaarbankdirecteur Frans Walkate begon in de jaren dertig van de twintigste-eeuw met het verzamelen van objecten met betrekking tot de geschiedenis van Kampen. Dit konden complete archieven zijn, foto's, affiches, boeken, prenten, kaarten, maar ook kunstvoorwerpen van kunstenaars die in Kampen hebben gewoond en gewerkt. Zijn bedoeling was dat de bij elkaar gebrachte collectie zou worden gebruikt als materiaal voor de historische artikelen in de *Kamper Almanak*, waarvan de bank de uitgifte in 1936 had overgenomen van drukkerij Ph. Zalsman.

De verzameling groeide zo hard dat Walkate in 1938 aan de Geerstraat een gebouw liet optrekken om deze in onder te brengen. Na de dood van Frans Walkate in 1943 kreeg de collectie zijn naam. Opeenvolgende beheerders bleven de verzameling aanvullen. Op een gegeven moment werd het spaarbankgebouw aan de Burgwal, gebouwd in 1928-1935 naar een ontwerp van de Groninger architect G. Hoekzema Kzn, het definitieve onderkomen.

In 2021 besloot de Volksbank, rechtsopvolger van de Nutsspaarbank, het gebouw en de collectie af te stoten. Om een beeld te kunnen geven van de bijzondere verzameling waarvoor Frans Walkate een kleine eeuw geleden de kiem heeft gelegd is deze tentoonstelling samengesteld. De nadruk ligt daarbij op de kunstverzameling. Er is geprobeerd een representatief overzicht samen te stellen van de door de jaren heen verzamelde schatten.

Binnentuin

Tuingang

Kluisgang

kluis

Bestuurszaal

Knipkamerhal

kluis

toilet

Vitrines

kluis

Trappenhuis

Garderobehal

Bankhal

Kantoorruimte

Bibliotheek

toilet

Voorhal

Voorhal

1. Glas-in-lood raam. Symbolische verbeeldingen van de bouwkunst, de beeldhouwkunst, de schilderkunst en de glasschilderkunst, 1946.

Henk van de Burgt en Pierre van Rossum. Atelier Siero Kampen.

Het raam bevond zich ooit in de gevel van het pand Oudestraat 210, waar het glasatelier van Siero was gevestigd. Geschonken door L.A. Siero aan het Frans Walkate Archief in 1985.

2. Glas-in-lood raam. Symbolische weergave van de muziekbeoefening.
Henk van de Burgt. Atelier Siero.

Gemaakt in opdracht van C.W.H. Lindenburg als bovenlicht van zijn voordeur aan de De La Sablonièrekade 13. Lindenburg nam het bij zijn verhuizing mee. Later kwam het in eigendom van Daan van Driel, die het rond 2007 schonk aan het Frans Walkate Archief.

Bankhal

3. Jan Voerman sr. (1857-1941). Koeien in de wei bij Kampen. Olieverf op paneel. Dit schilderij behoort tot de basiscollectie van het archief. Het werd samen met nummer 11 uit deze looplijst al verworven tijdens het leven van Frans Walkate dankzij een schenking van de familie Voerman. Daar ging een uitgebreide briefwisseling aan vooraf.

4. Willem van der Ven (1898-1958). Stilleven met geranium. Olieverf op doek.
Van der Ven werkte enkele jaren in Kampen. Dit is een relatief recente aanwinst. Er waren al enkele werken van Van der Ven in de collectie, maar nog geen stilleven. Het kon worden verworven via de 'digitale markt' die het laatste decennium steeds belangrijker is geworden.

5. Toegeschreven aan D.Ph. Hissink (1823-1866). Sociëteit Vredebest. Olieverf op paneel.
Hissink werkte enkele jaren in Kampen. Dit bescheiden schilderijtje is een vroege schenking aan Frans Walkate. Het vormde de aanleiding tot een onderzoek naar Kamper sociëteiten dat leidde tot een artikel van bankemployé F.H.J. de Plot in de *Kamper Almanak* van 1939-1940.

6. F.J. Buijtendijk (1813-1892). Gezicht op de IJssel met Koornmarktspoort. Olieverf op paneel.

Schenking (ongeveer 2008) door de erven van mevrouw M. van Dijk-Lazonder. Het is waarschijnlijk afkomstig uit de collectie van haar overgrootouders, het echtpaar Gallé-van Gaal. Een lid van de familie Lazonder maakte in de jaren voor de Tweede Wereldoorlog deel uit van het bestuur van de Nutsspaarbank Kampen. De schenking werd uitgebreid besproken in de *Kamper Almanak* 2008.

7.. J.J. Fels (1816-1883). IJselfront met restanten van de stadsmuur.

Olieverf op doek. Een werk op papier met dezelfde voorstelling bevond zich al geruime tijd in de collectie.

Het is waarschijnlijk een voorstudie voor dit schilderij, dat een aantal jaren geleden kon worden gekocht.

8. J.D. Belmer (1827-1909). Stilleven.

Olieverf op paneel.

Belmer was in Kampen tekenleraar aan de plaatselijke hbs en het Stedelijk Gymnasium. Dit schilderij behoort waarschijnlijk tot de basiscollectie van Frans Walkate.

Belmer is vooral belangrijk als docent.

Hij heeft veel 'Kamper' schilders lesgegeven, onder wie Jan Voerman en Willem Bastiaan Tholen.

9. H.P.M. Kusters (1870-1938). IJsselgezicht.

Olieverf op paneel.

Kusters woonde en werkte enkele jaren in Kampen. Een schilderijtje dat waarschijnlijk al door Frans Walkate is verworven.

10. C.H.L. Middelkoop (1857-1931). IJsselgezicht. Olieverf op paneel.

Middelkoop kwam naar Kampen als ontwerper voor de emaillefabrieken van Berk. Omstreeks 2010 werd zijn hele atelierinventaris met tientallen fraaie ontwerptekeningen, foto's en documentatie geschonken aan het Frans Walkate Archief. Later werd van de familie een aantal schilderijen verworven, waardoor het Archief nu over de grootste collectie werken van Middelkoop beschikt. Zie voor een uitgebreid artikel over leven en werk van deze schilder de *Kamper Almanak* 2012.

11. Jan Voerman sr. (1857-1941). Studie liggende koeien. Olieverf op paneel.

Zie de toelichting bij nummer 3.

Vitrine

12. Bronzen figuurtjes. Makers onbekend.

13. Album Amicorum Zalsman

Een album amicorum of vriendenboekje is een album waarin de eigenaar persoonlijke bijdragen van familie, vrienden en collega's verzamelde. Op de band van dit fraaie exemplaar staat in goudopdruk: Gedenkboek G.Ph. Zalsman en op de binnenkant staat de naam: J.R. van de Ven gedrukt. In gesloten toestand is niet te zien dat het geen gedrukt boek betreft. Op vernuftige wijze zit een langwerpige doosje in de band verstopt met ongeveer zestig velletjes, waarvan twintig blaadjes zijn beschreven dan wel voorzien van een tekening of handwerkje. De albumblaadjes zijn tussen 1853 en 1857 verzameld door Gerhardus Philippus Zalsman en zijn latere echtgenote Johanna Rutgera van de Ven. Zalsman begon in 1857 een boekhandel annex boekbinderij in Kampen die uitgroeide tot een moderne drukkerij die nog steeds bestaat.

Kantoorruimte

14. Maker onbekend. Portret van een vrouw. Olieverf op paneel.

Dit zou de moeder zijn van een zekere 'De Jongh', mogelijk reservegeneraal-majoor H. de Jongh. In de collectie bevindt zich ook een portret van haar man.

15. Maker onbekend. Portret van dominee Georg Hendrik Hein (1788-1840).

Olieverf op paneel.

Dominee Hein was de vader van de schilders Christiaan Hendrik en Hendrik Jan Hein. De gebroeders Hein behoorden tot de belangrijkste Kamper schilders van de negentiende eeuw. In de *Kamper Almanak* 1940-1941 en 1941-1942 staat een uitgebreide beschrijving van hun leven en werk.

Het Frans Walkate Archief beschikt over het grootste oeuvre-overzicht van de broers. Een dubbelportret van Christiaan Hendrik en Hendrik Jan is de oudste foto in de verzameling en mogelijk zelfs de oudste 'Kamper' foto.

16. Jan van Driel (1950). Portret van Cees van Driel.

Tekening op papier. De drie broers Jan, Cees en Daan van Driel hadden in de jaren tachtig en negentig lange tijd een galerie aan de Burgwal in Kampen, waar ze kwalitatief hoogstaande exposities organiseerden van overwegend figuratief werkende kunstenaars. In 1990 moest de galerij sluiten in verband met een gebrek aan vrijwilligers. Anno 2023 hebben de broers Van Driel weer een galerie aan de Burgwal waar werk te zien is van vader Daan van Driel sr. en zijn kinderen Jan, Daan, Nini en Cees.

Kantoorroimte

17. Emile Moulin (1875-1938). Ella de Beijer. Olieverf op paneel.
Schenking september 1984 door mevrouw H.A.H.W. Boele-Berk. In de loop der jaren deed mevrouw Boele veel schenkingen aan het archief. In haar persoon werden twee prominenten Kamper families verenigd: de 'sigarenfamilie' Boele en de 'emaillefamilie' Berk.

18. Gaper. Afkomstig van drogisterij Poortenaar te Kampen.
Gepolychromeerd hout. De schenker van deze Gaper, drogist Herman Nusmeier, maakte jarenlang deel uit van de Commissie van Toezicht van het Frans Walkate Archief.

19. Maker onbekend. Portret van Johanna Josiena Henrietta Raedt.
Pastelkrijt op papier.
Mevrouw Raedt was de echtgenote van Georg Hendrik Hein en moeder van de schilders Christiaan Hendrik en Hendrik Jan Hein.

20. Erzsike Blokland-Tóth (1906-1978). Portret van Henk van Ulsen op twaalfjarige leeftijd. (1939). Olieverf op doek.

Schenking door Henk van Ulsen. Erzsike Tóth kwam vanuit Hongarije naar Kampen. Zij kreeg schilderles van Emile Moulin en was eigenlijk een groter talent dan haar leermeester. Zij trouwde met dominee J. Blokland en vertrok met hem naar Rotterdam. Dit is waarschijnlijk hetzelfde schilderij dat voormalig beheerder van het Frans Walkate Archief J.H.P. Ennema beschreef nadat hij in de jaren veertig het atelier van Tóth bezocht. Korte tijd na de schenking van dit portret kon een portret van de moeder van Henk van Ulsen geschilderd door Erzsike Tóth aan de verzameling worden toegevoegd.

21. Pieter d'Hont (1917-1997). Portretkop van Henk van Ulsen. Brons.
Schenking door Henk van Ulsen.

22. Emile Moulin (1875-1938). Meisjesportret. Olieverf op doek.

Een van de hoogtepunten uit het oeuvre van Emile Moulin van wie een omvangrijk overzicht wordt bewaard in het Frans Walkate Archief. Ondanks een oproep via de media is de naam van het meisje helaas niet bekend.

Moulin vestigde zich begin twintigste eeuw in Kampen en gaf onder meer les aan Erzsike Tóth.

23. Martin-Jan van Santen (1968). Portret van Jacky ten Hove (2012).

Olieverf op doek.

Jacomien A.M. ten Hove-Jacobze was van 1984 tot 1994 beheerder van het Frans Walkate Archief.

Van 2010 tot en met 2022 kreeg schilder Martin-Jan van Santen jaarlijks een opdracht een portret te vervaardigen van een markante Kampenaar, ter aanvulling van de grote collectie fotografische en geschilderde portretten waarover het Frans Walkate Archief al beschikte. Van Santen is werkzaam als beeldend kunstenaar, regisseur, scenarist en stemacteur. Hij volgde zijn opleiding aan de Kunstacademie te Kampen en heeft hier nog steeds een atelier.

24. Kamerscherm. Goudleer.

Dit kamerscherm is bekleed met Spaans goudleer, dat onder andere in de zeventiende eeuw in herenhuizen werd gebruikt als muurbekleding. Het leer is afkomstig uit een in 1897 afgebroken zeventiende-eeuws herenhuis aan de Vloedijk, waarop thans de panden 12 en 13 zijn gebouwd. Het kwam bij het slopen achter het gewone behang te tevoorschijn. De toenmalig stadsarchivaris J. Nanninga Uitterdijk, die op Vloedijk 15 woonde, kocht het voor 25 gulden van de aannemer, maar het werd door een paar timmerjongens stukgetrokken. Tijdens een openbare verkoping bij het vertrek van Nanninga Uitterdijk heeft de heer Joh. Boele nog zoveel van het leer kunnen bemachtigen, dat hij er dit kamerscherm van kon laten maken bij de firma H.T. Jansen te Amsterdam. Wegens ruimtegebrek heeft Boele het in 1950 geschonken aan het Frans Walkate Archief.

25. Kamerscherm bespannen met doek. Herkomst onbekend.

Het scherm heeft met zilverkleurig garen geborduurde voorstellingen van (kraan)vogels en bloemen.

Kantoorruimte

26. Vaandel Gymnastiek Vereniging T.O.N.I.D.O.

Een vaandel is een onderscheidende vlag ter identificatie van een bepaalde groepering of vereniging. Vaak werden ze meedragen in optochten. Gymnastiekvereniging T.O.N.I.D.O. (Tot Ons Nut Is Deze Opgericht) is opgericht in 1898. Het doel van de vereniging was: “De bevordering van den welstand van het lichaam en het opwekken van belangstelling in de gymnastiek.” Waarschijnlijk was de vereniging vanaf 1922 alleen voor leerlingen en oud-leerlingen van Lyceum, Ulo en Mulo.

27. Vaandel Christelijk Gemengd Koor Soli Deo Gloria.

De vereniging is opgericht in 1919. De *Kamper Almanak* 1937 vermeldt: “Stelt zich gaarne disponibel bij openbare propaganda-avonden voor Evangelisatie, Jaarfeesten van Chr. verenigingen en liefdadige doeleinden.”

28. Vaandel Accordiola

De accordeonvereniging is opgericht in 1956. In 1967 is Accordiola gefuseerd met de Eerste Kamper Accordeonschool (EKAS) en samen verdergegaan als Accordeonvereniging EKAS.

vitrines

29. Bastiaan Postma (1965). Dodovaas (2016). Geglazuurd keramiek, hoogte 30 centimeter.

Dit stuk is in 2018 aangekocht tijdens de WegVanKunst, een jaarlijkse kunstwandelpad door de binnenstad van Kampen.

Het object is deels gedraaid en wordt bekroond met de kop van zijn applicaties aangebrachte en de bovenrand bevat afbeeldingen ervan. Bastiaan kunstacademie, die in 2003 Walkate Archief heeft in aankopen en van oud-academie onder meer via het Grafisch Atelier Kampen meerdere werken in de

deels geboetseerd. Het deksel een dodo. Op de wanden van de vogel ten voeten uit ingegraveerde (sgraffito) Postma studeerde aan de Kamper naar Zwolle vertrok. Het Frans de afgelopen decennia door schenkingen veel werk studenten verkregen, archief van de Stichting (GRAK). Bastiaan is met collectie vertegenwoordigd.

30. Bastiaan Postma (1965). Kat. Keramiek.

In 1999 toonde keramist Postma zijn werk tijdens een tentoonstelling in het Frans Walkate Archief. Na afloop is deze keramische sculptuur van een kat en een vis aangekocht.

vitrites

31. Pot en vaas. Hoog 18 centimeter. Toegeschreven aan Eerste Nederlandsche Keramische Kunstinrichting E.N.K.K. Kampen.

Deze twee stukken met fijn gepenseelde onderglazuur decoratie maken deel uit van een schenking van mevrouw H.A.H.W. Boele-Berk. Na de eeuwwisseling van 1900 ontstond er een aardewerkindustrie in Kampen die een korte bloeiperiode doormaakte met meer dalen dan pieken. Dit Kamper aardewerk is tamelijk zeldzaam. Het Frans Walkate Archief beschikt door schenkingen, onder meer van mevrouw Boele-Berk, over verschillende voorbeelden ervan.

32. Blikken trommel. Waarschijnlijk vervaardigd bij de Kamper Emaillefabrieken.

Mogelijk een ontwerp van C.H.L. Middelkoop.

33. Steven Toes (1963). Kamper-ui telefoon.

Assemblage.

Toes studeerde aan de Kamper kunstacademie. Het werk is gebaseerd op de beroemde kreefttelefoon van Salvador Dali. De telefoon maakte deel uit van de zogenaamde Kamperuierenroute, een wandeling door de binnenstad van Kampen die de kunstenaar in 1994 had uitgezet.

Hierbij waren in de etalages

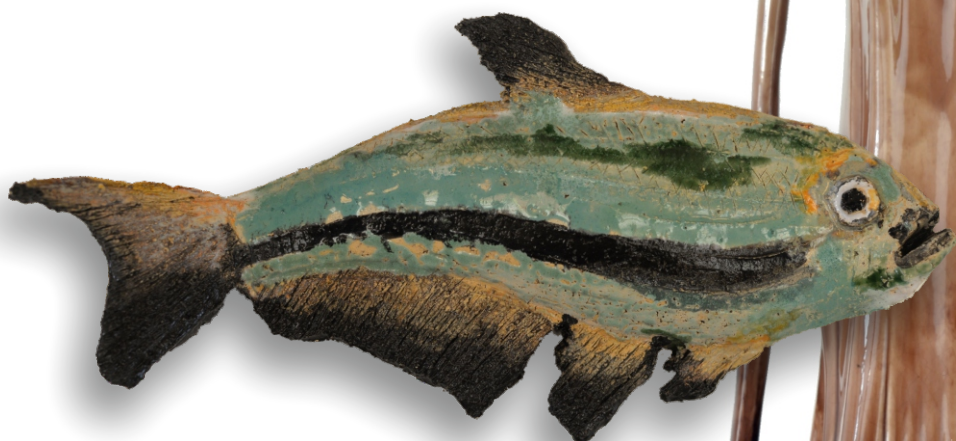
van vier winkels werk van de kunstenaar te zien. In de winkels zelf waren hiervan plaatjes te verkrijgen die in de catalogus geplakt konden worden. Bij elk object heeft Toes ook een gedicht gemaakt.

34. Vaas. Hoog 54 centimeter gemerkt S & V, Kampen. Model nr. 555.
N.V. Nederlandsche Majolica, Faience en Terracottafabriek Kampen.

35. Maker onbekend. Moeder en kind. Terracotta

36. Bastiaan Postma. Vis. Geglazuurd aardewerk

37. Twee koppen met klederdrachtmutsen.
Herkomst onbekend.

Kluisgang

38. H.M. (Hens) van der Spoel (1904-1987). Muzikanten. Gouache op papier. Van der Spoel is geboren in Kampen. Deze gouache is een aanvulling op een aantal werken van de kunstenaar dat rond 2005 werd verworven.

Tuingang

39. Mannenkop. Bouwornament. Herkomst onbekend. Zandsteen?

40. Leeuwenkop. Bouwornament. Afkomstig van het omstreeks 1969 gesloopte huis Geerstraat 46. Zandsteen?

In 1969-1971 werd aan de Geerstraat in Kampen een nieuwe vleugel gebouwd voor de plaatselijke Nutsspaarbank. Daarvoor moest een aantal panden worden afgebroken. Een daarvan had dit ornament in de gevel. Het bevond zich jarenlang in de collectie zonder dat de herkomst (meer) bekend was.

Bij het ordenen van de archieven werd een aantal foto's gevonden van de bouwactiviteiten van 1969-1971 waarop een bouwvakker met dit beeld was te zien, waardoor de herkomst weer kon worden getraceerd.

41. Bouwfragmenten van het huis Wildschut. Zandsteen?

Afkomstig van het aan de Oudestraat gelegen huis Wildschut, één van de mooiste huizen van de stad, gebouwd in renaissancestijl, dat in 1877 werd gesloopt. Mogelijk een onderdeel van een voormalige schouw. Wildschut was het geboortehuis van Jan Jacob Fels.

42. Gipsafgietsel gevelsteen Bethlehemsvergadering. Buiten Nieuwstraat Kampen.

Dit zeventiende-eeuwse pand is sinds 1975 eigendom van de Vereniging Hendrick de Keyser. Het heeft twee bijzondere gevelstenen: een aan de voor- en een aan de achtergevel. Dit is een afgietsel van de steen aan de voorgevel.

43. Gipsafgietsel gevelsteen Pesthuis. Vloeddijk Kampen.

De originele steen stamt uit de zestiende eeuw, net als het Pesthuis zelf, dat nadien diverse keren is verbouwd en uitgebreid. De steen zit in de centrale gevel van het oudste deel, met een jaarsteen 1593.

44. Jan Brokkelkamp (1937). Zonder titel (1978). Olieverf op doek.

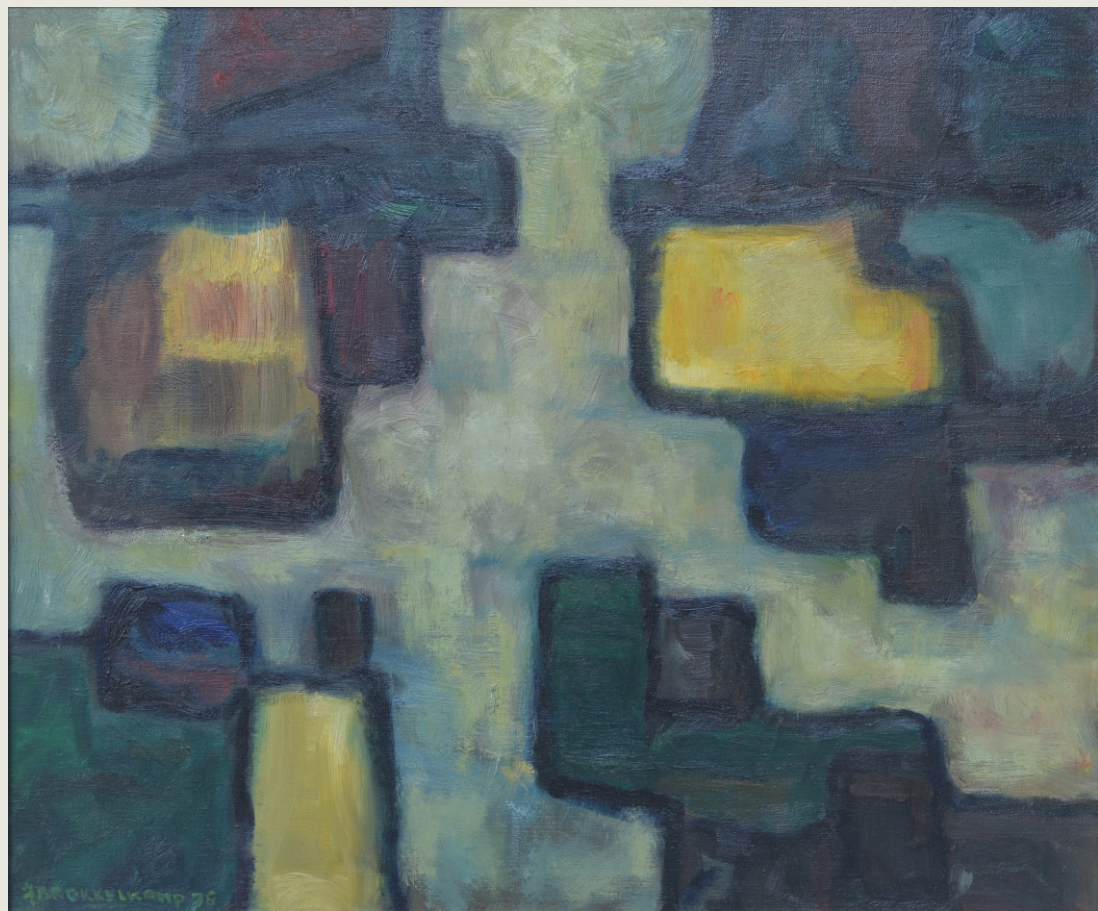
De zeven schilderijen van Brokkelkamp die omstreeks 2002-2003 werden aangekocht zijn de eerste non-figuratieve werken in de collectie van het Frans Walkate Archief.

Volgens eigen zeggen is de schilder in zijn werk op zoek naar fundamentele waarheden, evenwicht en harmonie. Hij maakt vaak gebruik van symmetrie en wetmatigheden. Vormen en kleuren worden meer door het gevoel bepaald. Naast tekenen en schilderen is Brokkelkamp ook bezig met glasverwerking.

45. Vincent Massee (1966). Landschap (1998). Acrylverf op doek.

Massee behoorde tot de groep kunstenaars die studeerde aan de Kamper Kunstacademie die tot 2003 in de stad gevestigd was.

46. Jan Brokkelkamp (1937). Zonder titel (1984). Olieverf op doek.

47. Kees Kieft (1919-1999). Zonder titel.

Assemblage/gemengde technieken.

Kieft werkte een deel van zijn leven bij de Kamper fabrieken van Schokbeton. Dat had invloed op zijn materiaalgebruik.

Hij kreeg lessen van Piet Zwiers en Stien Eelsingh. Na een periode van olieverfschilderijen maakte hij vooral materieschilderijen. Kieft was in 1959 een van de oprichters van de Kamper schildervereniging De Varfdeuze

48. Jan Brokkelkamp (1937). Zonder titel (1985). Olieverf op doek.

49. Sjaak Kaashoek (1961).

Meerminnensteeg Kampen (1999). Olieverf op doek.

Kaashoek studeerde aan de kunstacademie in Kampen. Deze twee doeken maken deel uit van een serie van vier schilderijen van Kamper steegjes.

Kaashoek wordt onder meer geïnspireerd door kerkinterieurs vanwege: “de ruimtelijkheid en de wijze van overwelling met name in gotische en romaanse kerken. De kijk- en loopbeweging in zo'n kerk (...) is dezelfde beweging die ik aantref in de stegen waarvan de muren door steunberen met elkaar verbonden worden.”

De werken werden aangekocht in 2001.

50. Sjaak Kaashoek (1961).

Zeepziedersteeg Kampen (1999).

Olieverf op doek.

51. Johann van den Noort (1940-2021). Papegaaiduiker (2008). Zeefdruk op papier.

Van den Noort kreeg les van Hens van der Spoel. Zijn werk is onlosmakelijk verbonden met zijn band met de zee.

Binnentuin

Alfred van Werven (1920-1977). Wandreliëf Spaarboom (1971).

Roestvrij staal. Oorspronkelijk vervaardigd voor de hal van de nieuwbouw van de Bondsspaarbank op de hoek van de Geerstraat en Burgwal 41 maar na een renovatie van het bankgebouw geplaatst tegen de muur van de binnentuin. Het reliëf stelt de verschillende levensfasen voor.

Aan het eind daarvan kunnen de vruchten worden geplukt van de 'spaarboom' die in die tijd is gegroeid.

Knipkamerhal

52. Tegeltafel. Hoofdkantoor van de Nutsspaarbank Kampen.

De Porceleyne Fles.

De Porceleyne Fles is een belangrijke Nederlandse keramiekenfabriek. De tegels in de schouw van de Bestuurszaal zijn ook door deze fabriek vervaardigd. De zogenaamde Maurovloer in de bankhal is een product van een werkmaatschappij van dit bedrijf: NV A.H. de Lint.

53. Cornelis Springer (1817-1891). Cellebroederspoort.

Potlood op papier.

Het Frans Walkate Archief beschikt over een belangrijke verzameling 'Kamper' tekeningen van Springer. Ze zijn geschonken door zijn zoon, de tuinarchitect Leonard Springer (1855-1940), die in 1915 een nieuw ontwerp maakte voor het Stadspark en het Engelenbergplantsoen in Kampen, en met zijn vader optrok toen deze de tekeningen maakte. Springer woonde het grootste deel van zijn leven in Amsterdam, maar reisde het land rond om ter plaatse schetsen te maken voor zijn stadsgezichten.

54. Cornelis Springer (1817-1891). Voormalige Hagenpoort.

Houtskool/potlood op papier.

Aankoop van Kunsthandel Douwes, Amsterdam, april 1985. Een welkome latere aanvulling op de collectie Springertekeningen waarover het archief al beschikte.

55. Jacob Jan Fels (1816-1883). Stadspark met Cellebroederspoort.

Gewassen inkt op papier.

Het Frans Walkate Archief bezit meerdere schilderijen en een reeks schetsboekjes van deze kunstenaar met tekeningen van Kampen en omgeving. Fels werd geboren te Kampen, in het aan de Oudestraat gelegen huis Wildschut (zie nummer 41). Hij was actief als schrijver en dichter en berijmde de zogenaamde Kamper Stukjes, die in 1844 door de Gebroeders Fels werden uitgegeven en die de basis vormden voor de 'Kamper Uien'. Hij kreeg tekenlessen van stadstekenleraar S. Birnie en vervolgde zijn opleiding bij J. Plugger in Zwolle. Later kreeg hij schilderlessen bij B.C. Koekoek. Zijn beeldende werk is verwant aan de romantiek. Hij schilderde vooral stadsgezichten.

56. Willem Bastiaan Tholen (1860-1931). IJsselgezicht.

Ets op papier. Tholen groeide op in Kampen en kreeg tekenles van de broers H.J. en C.H. Hein en later ook van J.D. Belmer. In Amsterdam en Brussel kreeg hij schilderles van P.J.C. Gabriël. Van 1880 tot 1885 woonde en werkte hij weer in Kampen als tekenleraar aan de Burgeravondschool.

60. J.E. van de Wetering de Rooij (1877-1972). Riviergezicht.

Olieverf op doek.

Dit is de laatste aanwinst van het Frans Walkate Archief. Het is een schenking uit 2022 van mevrouw J.C.Th. Scheer.

61. Hendrik Jan Hein (1823-1866). Stilleven met dode fazant. Olieverf op paneel. De kunstenaar was gespecialiseerd in het schilderen van stillevens. Het Frans Walkate Archief bezit verschillende voorbeelden daarvan. Schilderijen met dode dieren zijn tegenwoordig minder populair dan in de negentiende eeuw.

62. Hendrik Jan Hein (1823-1866). Stilleven met vruchten en dode patrijs. Olieverf op doek.

Dit werk is oorspronkelijk afkomstig uit de collectie Ennema-van Riemsdijk. Joan Ennema, beheerder van het Frans Walkate Archief na de dood van Frans Walkate, was de eerste die grondig onderzoek deed naar Hendrik Jan en zijn broer Christiaan, onder meer door de tot dan toe bekende werken van hen te inventariseren. Hij publiceerde zijn bevindingen in de *Kamper Almanak*.

Bestuurszaal

57. Lucie van Dam van Isselt (1871-1949). Stilleven met radijs en boter. Olieverf op paneel.

Het schilderij is gesigeneerd op een van de blauwwitte tegeltjes met L. v. Dam v. Isselt. Lucie is geboren in Bergen op Zoom maar groeide op in Kampen, waar haar vader als militair was gelegerd. Zij kreeg hier les van J.D. Belmer. Haar eerste echtgenoot Evert Ekker (1858-1943) was ook een gedreven schilder. Lucie trouwde na de scheiding van Ekker met kunstcriticus Albert Plasschaert (1874-1941). Ze woonde lange tijd in Veere en schilderde veel stillevens. Dit werk is nog tijdens het leven van Frans Walkate door haar geschonken. Inmiddels bezit het archief meerdere werken van haar hand.

58. Twee vazen van Mobach Utrecht en twee negentiende-eeuwse tafelornamenten die afkomstig zijn van de opgeheven Sociëteit 't Collegie.

59. Willem Bastiaan Tholen (1860-1931). Landschap in de omgeving van Kampen. Olieverf op doek.

Dit werk werd nog tijdens het leven van Frans Walkate door de familie Tholen geschonken. De families Walkate en Tholen waren bevriend.

63. Ballotagekastje 't Collegie.

Dit zogenaamde ballotagekastje is gebruikt door de Sociëteit 't Collegie bij het stemmen over de toelating van nieuwe leden. Men stemde met witte en zwarte balletjes (bonen) en deponeerde die in het vakje Pro of Contra. Was het aantal zwarte balletjes meer dan eenderde van het totaal, dan was het adspirant-lid afgewezen. De Latijnse inscriptie luidt vertaald: Een ieder die hier komt om zijn stem in de bus te werpen, zij indachtig dat ook hij eens wenste toegelaten te worden. Hem echter moet gij tot een zwarte boon veroordelen, die zijn leven kenmerkt door onwaardige zeden.

64. Hendrik Jan Hein (1823-1866). Schetsboekblad met tekening van een viooltje, een tak met kruisbessen en een walnoot.

Schenking 1941.

65. Stereokijker.

Stereoscoop ooit eigendom geweest van de heer J. Enserink, hoofd van de Muntschool te Kampen en amateurfotograaf. Schenking door mevrouw Ten Napel, maart 1993.

Garderobehal

66. Roy Bergsma (1979). De lichting van de IJsselkogge te Kampen.

Ingekleurde inkttekening op papier.

Bergsma tekende jarenlang in opdracht van het Frans Walkate Archief een strip voor de *Kamper Almanak*, gebaseerd op actuele gebeurtenissen in de stad. Ook deze tekening is in opdracht gemaakt.

67. Hans van der Horst (1941).

City theater. Inkt op papier.

Gevel aan de Boven Nieuwstraat.

Dit is het enige deel van het oude City Theater dat na de verbouwing gespaard bleef. De huidige ingang van het City Theater bevindt zich aan de Plantage te Kampen.

Van der Horst maakte in opdracht van het Frans Walkate Archief een groot aantal tekeningen in kleur en zwart-wit, vooral van locaties in en buiten de stad waar grote veranderingen plaatsvonden.

68. Hans van der Horst (1941). Frans Walkate Archief, Burgwal 43 Kampen. Aquarel en potlood op papier.

69. Wouter Berns (1970). Gezicht op Kampen met melkfabriek, Bovenkerk en Nieuwe Toren. Olieverf op paneel.

Berns studeerde aan de kunstacademie in Kampen. Sinds 2020 beheert hij Galerie Tripmaker, een kunstgalerie voor verhalende figuratieve kunst, gevestigd in Kampen waar veel van zijn eigen werk te zien is. Hij ziet zichzelf als *storyteller*, een schilder van verhalen.

70. Claes Bellequin of Bellekien (1620- na 1675). De ontmoeting van koning David en Abigaïl. Olieverf op doek.

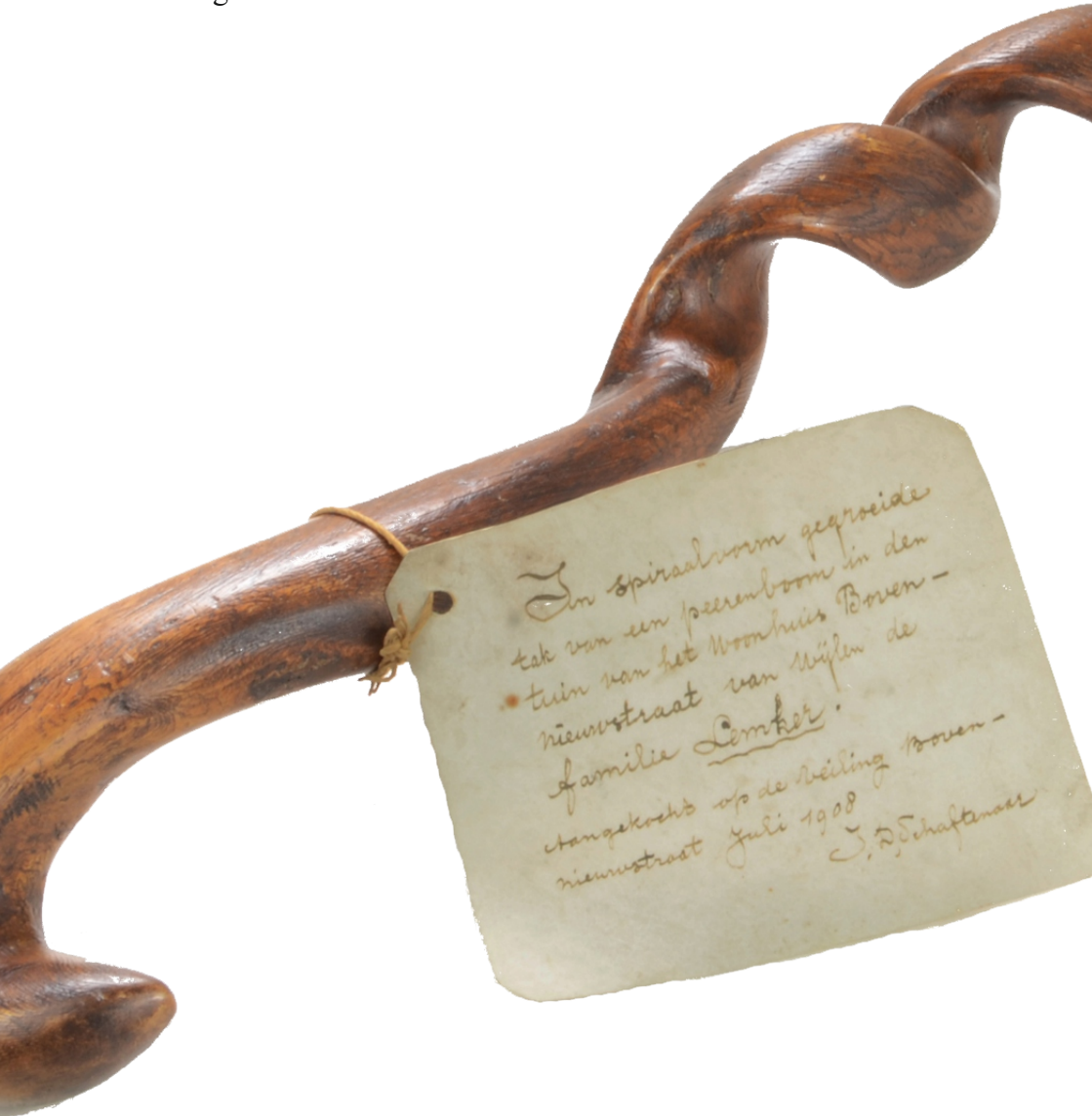
De voorstelling wordt ook wel geïnterpreteerd als: Alexander en de vrouwen van Darius. Bellekien is een zeventiende-eeuwse schilder die vijftien jaar in Kampen heeft gewoond en over wie maar weinig bekend is. Op initiatief van C.N. Fehrmann, de toenmalig beheerder van het archief, werd een aantal voorwerpen (sieraden en klederdrachten) geruild met de Stichting Campen. Zo kwam dit schilderij in de collectie terecht. Heel bijzonder is de originele zeventiende-eeuwse lijst in kwab- of oorschelpstijl. De kwabstijl, vooral veel gebruikt in de vroege zeventiende eeuw, bestaat uit organische vormen, lijkend op de binnenkant van een schelp of menselijk oor, vermengd met fantasiemotieven, die geleidelijk overgaan in de achtergrond.

De zachte en vloeiende vormen maken een gesmolten indruk.

In 1978 werd dankzij een schenking van de Bondsspaarbank Centraal Nederland en het Anjerfonds het schilderij gerestaureerd.

71. Perenhouten stok.

Volgens het aangehechte briefje is de in spiraalvorm gegroeide tak van een perenboom afkomstig uit de tuin van een woonhuis aan de Boven Nieuwstraat van de familie Lemker. De stok is aangekocht op de veiling van de collectie Lemker in juli 1908 door J.D. Schaftenaar en later terechtgekomen in de verzameling van het Frans Walkate Archief.

Bibliotheek

72. A.F. Reicher (1858-1938).

Bloemstillevens. Olieverf op doek.

Reicher werd geboren in Kampen. Hij studeerde aan de Koninklijke Academie in Den Haag en woonde vanaf 1887 in Amsterdam, waar hij bevriend was met G.H. Breitner.

73. Toegeschreven aan Cornelis Pronk (1691-1759). Gezicht op Kampen en Schokland.

Pen en inkt op papier. Aankoop 2012. Bijzonder is dat het blad twee tekeningen bevat. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat Pronk onderweg per schip van Kampen naar Schokland het stadsgezicht van Kampen heeft getekend en daarna Schokland (of omgekeerd). Boven aan het blad zien we het stadsgezicht van Kampen vanuit het noordoosten met van links naar rechts Bovenkerk, Nieuwe Toren, Buitenkerk en Hagenpoort en buiten de stadsmuur een molen. Onder aan het blad is de Zuidpunt van Schokland getekend, met de vuurtoren en de kerk.

74. Bernard van Vlijmen (1895-1977). Het bestuur van de Nutsspaarbank Kampen. Olieverf op doek. Geschilderd in 1942 in opdracht van het bestuur. Afgebeeld zijn van links naar rechts: P. Butter (huisarts), F. Walkate (directeur Nutsspaarbank), ir. J. Berk (directeur BK-emaillefabrieken), luitenant-kolonel J.K. Lammerts (garnizoenscommandant Kampen), Æ. Roest van Limburg (directeur Gemeentewerken Kampen), J.H. Schrader (adjunct-directeur BK-emaillefabrieken), B.M.J. Bolleman (notarieel deskundige), J. van der Veen (directeur coöperatieve fabriek van melkproducten “De Delta”), C.H.J. baron van Utenhove (adjunct-directeur Nutsspaarbank).

75. .Chris Lanooy (1881-1948). Aardewerk.

Dit vijfdelig stel is speciaal voor deze schouw besteld. Lanooy woonde toentertijd in Epe.

76. P. Bos. Figuur met zandloper. Hout.

Speciaal voor deze nis gemaakt in opdracht van de Nutsspaarbank Kampen door de Zwolse beeldhouwer P. Bos.

77. P. Bos. Figuur met spaarpot. Hout.

Speciaal voor deze nis gemaakt in opdracht van de Nutsspaarbank Kampen door de Zwolse beeldhouwer P. Bos.

Trappenhuis

78. Titi Zaadnoordijk (1960). Konijn. Zeefdruk.

Afkomstig uit het archief van de Stichting Grafisch Atelier Kampen (GRAK). Het 25-jarig bestaan van het GRAK werd gevierd met de uitgave van een boek en een tentoonstelling in het Frans Walkate Archief. Dit vormde de aanleiding om het archief van het GRAK over te dragen aan het Frans Walkate Archief.

79. Inez Koning. Ambachtsschool. Zeefdruk.

Koning studeerde aan de Kamper kunstacademie en was lange tijd betrokken bij de Stichting Grafisch Atelier Kampen (GRAK).

80. Wobbe Alkema (1900-1984). Zonder titel. Gouache op papier.

Alkema woonde enige tijd in Kampen en was toen actief als restauratie-architect, onder meer bij de restauratie van de Bovenkerk.

81. Beatrice Kluivers (1945). Schip op wad. Linoleumsnede.

Beatrice behoort tot de kleine groep kunstenaars die al in Kampen actief was toen de kunstacademie zich in de stad vestigde. Inmiddels woont ze in Friesland.

82. Twee 'koud beschilderde' vazen. Ongemerkt en ongesigneerd.

Gemaakt in Kampen aan het begin van de twintigste eeuw.

83. Vaas. Mobach Utrecht. Circa 1950-1965.

84. Volksaardewerk. Mogelijk negentiende-eeuws. Steengoed

Colofon

Samenstelling en tekst: SNS Historisch Archief

Vormgeving: Remy Steller

Afbeeldingen en foto's: Remy Steller

2023
SNS Historisch Centrum
de volksbank

